

CALEA MĂNTĂVIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Postul, sprijin pentru rugăciune

Socotit ca fiind o virtute „secundară”, postul nu are o valoare duhovnicească intrinsecă. „Nu mâncarea ne va pune înaintea lui Dumnezeu, spune Sfântul Apostol Pavel. Că nici dacă vom mânca, nu ne prisosește, nici dacă nu vom mânca, nu ne lipsește” (I Corinteni 8, 8). Postul este mai degrabă un adjuvant prețios pentru alte fapte creștinești importante, cum ar fi pocăința, primirea Sfintelor Taine sau, foarte important, rugăciunea.

În ceea ce privește rugăciunea, postul ne este de folos în următoarele privințe: a) limpește mintea; b) înlătură din calea concentrării o serie de bariere fiziologice și psihologice; c) readește sentimentul atârării de purtarea de grijă a lui Dumnezeu, prin conștientizarea situației noastre de smerite făpturi create. Ca adaus la aceste beneficii oarecum practice, postul este, de asemenea, un important act de ascultare care ne călește caracterul prin practica înfrânării și ne exersează în lepădarea voii proprii pentru a împlini voia lui Dumnezeu. Și, nu mai puțin, postul ne ridică la un mod de viață superior, paradisiac, în care existența umană nu se mai alimentează din suferința și moartea altor făpturi. Este o perioadă care anticipează, pe de o parte, viața veacului viitor, și, pe de altă parte, reactualizează viața primilor oameni dinaintea căderii, dându-ne și nouă, celor care nu ne-am asumat rigorile vieții monastice, o ridicare temporară la înălțimea acestui ideal ascetic. Din aceste motive, cel puțin, postul se dovedește a fi o practică importantă și chiar obligatorie pentru creștinii ortodocși.

Revenind la aspectul rugăciunii, observăm că aici binefacerile postului se înscriu mai mult în sfera fiziologiei. Una dintre consecințele reducerii consumului de alimente este arderea surplusului de calorii acumulate în corp sub formă de grăsime. Acest proces biologic denumit chetoză, esențial pentru supraviețuire în perioadele de foamete, a fost considerat de către majoritatea civilizațiilor antice, inclusiv cea a evreilor, ca fiind de mare folos pentru eliberarea minții de grijile vieții cotidiene și realizarea unui anumit grad de despătimire a acesteia, în sensul eliminării unor nevoi artificiale. Ambele efecte sunt, evident, benefice pentru viața religioasă. Postul ușurează, totodată, menținerea noastră într-o stare de veghe, prin faptul că nu mai avem acea senzație

de îngreuiere sau somnolență care apare după o masă copioasă. Acest lucru ne ajută atât în rugăciunea particulară cât și în cea publică, ambele fiind mai intense în această perioadă. Și - surprinzător, poate -, postul ne face să fim mai puțin preocupați de alimentație. În plan biologic, chetoză, pe lângă arderea grăsimilor, produce și o diminuare a senzației de foame și o conservare a tonusului muscular. Obsesia mâncării, veșnică întrebare „Ce vom mânca?” ridicată astăzi la rang de știință sofisticată, ne va părăsi astfel prin post. Aceste lucruri e bine să fie spuse mai ales celor ce se sustrag de la postire de teamă că nu vor suporta chinurile foamei. Trupul omului este astfel alcătuit încât aceste lucruri se rezolvă de la sine. Va suferi doar acea parte a sufletului nostru care își dorește neîncetat îndestularea și desfătarea trupului. Dar tocmai pe aceasta dorim s-o „temperăm” prin post și rugăciune.

Trebuie adăugat că în chetoză se intră deplin după o perioadă mai lungă de post cu hrană puțină sau după câteva zile de ajunare completă, cum sunt cele din prima săptămână a Postului Paștilor. Abținerea de la mâncare practică în acest mod drastic însoțită de chemarea neîncetată a Numelui lui Iisus ne va conduce la o conștientizare profundă a dependenței noastre de Dumnezeu, Care ne hrănește cu harul și Cuvântul Său într-un mod mai presus de fire. Fără depunerea unui minim efort ascetic, însă, impactul concret al postului asupra vieții de rugăciune va fi relativ mic și greu de sesizat. Acesta pare să fie unul dintre motivele empirice pentru care în creștinismul occidental practica postului a fost în mare măsură abandonată. Industria alimentară oferă astăzi o varietate atât de mare de produse „de post”, încât se poate „posti” chiar și fără a simți nici cea mai mică diferență față de perioadele de nepostire. Acest post iluzoriu, prin care alimentele „de dulce” se înlocuiesc cu alimente cu gust asemănător și la fel de calorice și poate mai bogate în substanțe chimice nu va putea trezi în om foamea de Dumnezeu, care este resortul vieții religioase. Atunci, însă, când credincioșii se vor călăuzi după regulile tradiționale, ascetice de postire ale Bisericii, rezultatele nu se vor lăsa așteptate. Trupul se va subția, mintea se va ușura și rugăciunea va prinde aripi.

Pr. Adrian MURG

PREDICA

Pofta rea și lăcomia

Duminica a XXVI-a după Rusalii - A bogatului căruia i-a rodit țarina

„Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit din belșug țarina. Și el cugeta în sine, zicând: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele? Și a zis: Aceasta voi face: Voi strica jitițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo tot grâul și bunățiile mele; Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunății strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi? Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu”. (Luca 12,16-21)

Acum la începutul Postului Crăciunului, această pildă vine să ne amintească faptul că Dumnezeu face ca ogorul să rodească, iar omul este dator să lucreze și se înfrâneze de bunăvoie, nu de lipsă. Totul este în mâna lui Dumnezeu. Nimic nu putem face fără voia Lui. Bogatul se socotește stăpânul roadelor sale și nu socotește a fi de datoria lui, a mulțumii lui Dumnezeu pentru ajutor. Acestui om bogat i-a rodit țarina atât de mult încât nu mai avea hambare să depoziteze, dar în loc să mulțumească, se frământa cum va trebuie să dărâme vechile hambare și altele noi să zidească, pentru a avea ani mulți hrana din belșug, punându-și astfel nădejdea în hambarele pline și nu în Dumnezeu. Pentru el scopul vieții este odihna, plăcerea mâncării și veselie, precum era și pentru bogatul nemilos-tiv (Lc. 16, 19). Pentru această atitudine Dumnezeu îl numește: „Nebunule”. Îl numește așa, deoarece vede că acesta se încrede în mulțimea roadelor sale și a uitat de Dumnezeu. Acest om bogat nu a călcat nici o poruncă, dar asemeni nebunului care a zis în inima sa: „Nu este Dumnezeu!” (Ps. 13, 1) așa a uitat și el de Dumnezeu. Această apreciere se aplică celor care uită de chipul lui Dumnezeu din ființa lor și se poartă ca și cum Dumnezeu nu ar exista. Fecioarele nebune s-au îngrijit de cele din această lume, fără a se pregăti de marea trecere, uitând că moartea poate veni oricând. Parabola aceasta are menirea de a trezi atenția asupra morții și vieții veșnice. Firul vieții se poate rupe oricând și nu mai avem vreme a ne umple candelerele

și a ne îmbogăți în Dumnezeu. Despre aceștia spune Scriptura: „El va muri în păcatele lui și de mulțimea nebuliei lui va pieri” (Pilde 5, 23). Sfântul Eftrem Sirul amintește de șoapta vrăjmașului, care îndeamnă pe cel tânăr, să se bucure de plăcerile vieții și să lase lucrarea pocăinței, pentru mai târziu, pentru bătrânețe, înfățișându-i pe cei s-au pocăit la bătrânețe și au dobândit raiul, precum și pe cei ce s-au nevoit din tinerețe și au fost răpuși de boală. Aceasta este ispita diavolului, dar omul trebuie să aibă pururi în minte, ziua sfârșitului și a judecății și astfel să ia aminte la sufletul său și la glasul conștiinței. După moarte și judecată, dacă a făcut cele bune, sufletul se urcă la ceruri cu multă bucurie, călăuzit de sfinții îngeri iar sufletele păcătoșilor, sunt cuprinse chiar în ceasul morții, de multă frică și cutremur, precum un osândit la moarte, se cutremură, gândind la chinuri, zicând celor ce-l târăsc spre osândă: „Lăsați-mă un pic să mă pocăiesc!”, dar i se va răspunde: „Când ai avut vreme nu te-ai pocăit, ci acum fâgăduiești să te pocăiești? N-ai auzit pe Cel ce zice: *Privegheați căci nu știți nici ziua nici ceasul* (Mt. 24, 42). Înțelept este a lua aminte la faptul, că dimineața nu suntem siguri, că vom mai trăi până seara, iar seara când ne culcăm, nu putem fi siguri, dacă ne vom mai trezi dimineața. Conștientizând acestea, omul va lăsa la o parte, lăcomia pentru lucrurile acestei lumi, nu se va mai mânia pe ceilalți, nu se va mai lăsa pradă

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan LAZĂR

Din sumar

► Hramul Paraclisului Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad
pagina 3, Pr. Lucian Farcașiu

► Știri
pagina 4

Pofta rea și lăcomia

Urmare din pagina 1

poftelor și plăcerilor întinate ci va avea pururi judecata lui Dumnezeu, înaintea ochilor” (*Everghetinosul 1,5*).

Voi strica jitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo tot grâul și bunățile mele (v. 18)

Toate cele ce le facem în această lume și nu contribuie la progresul duhovnicesc sunt zadarnice și duc la secătuirea puterilor sufletului. Mântuitorul Hristos arată că adevărata bogăție este cea care îl apropie pe om de Dumnezeu. Dacă roadele ostenețelor celor pământești se uită îndată, cele împlinite pentru sufletul nostru, rămân pentru veșnicie, în cer. Bogatul nesocotește sensul vieții, adică mântuirea sufletului și aleargă după bucuriile lumești. „Bogăția este o cunună pentru cei înțelepți; iar coroana color nebuni este nebunia.” (Pilde 14, 24). Nu bogăția în sine este rea ci lăcomia și modul în care omul se raportează la ea. Despre aceasta Iisus a zis: „Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia, căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale” (Luca 12, 16). *Era credința la cei din vremea aceea, că bogății se pot mântui mai ușor, ca unii ce au miei și boi și pot aduce jertfe, pe când cei săraci n-au de unde aduce jertfe dar „Ceea ce la oameni e cu neputință, e cu puțință la Dumnezeu!” Jertfele oamenilor nu pot să-i mântuiască, ci numai jertfa de pe Crucea a Mântuitorului ne este dată spre mântuire.* Pentru creștin munca trebuie a se împleti cu rugăciunea, cu faptele bune, cu milostenia. Munca trebuie să înobileze sufletul, fără să-l lege

de lăcomia pentru cele lumești deoarece „mai de preț este săracul care umblă întru neprihănirea lui, decât un bogat cu buze viclene și nebun” (Pilde 19, 1). Mântuitorul Hristos amintește datorita celor ce vor să se mântuiască de a se elibera de orice lăcomie pentru avere și a-și pune nădejdea în Dumnezeu, cel ce dă hrană celor ce se tem de El (Ps.110, 5) sau precum îndeamnă psalmistul: „Aruncă spre Domnul grija ta și El te va hrăni” (Ps. 54, 25). Mana dată de Dumnezeu israeliților în pustie ne arată că nu este plăcut lui Dumnezeu ca omul să-și facă prea multe provizii și să-și pună încrederea în ele (Ieș. 16).

Suflete, ai multe bunăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te (v.19)

Scriptura amintește deșertăciunea veseliei și plăcerilor lumești: Grăiam inimii mele: „Vino să te ispitesc cu veselia și să te fac să guști plăcerea!” Și iată că și aceasta este deșertăciune. „E nebunie!” am zis despre răs. Și despre veselie: „La ce poate să folosească!” (Eclesiastul 2, 1-2). Lipsa postului sporește lăcomia pântecelui, iar lăcomia întunecă mintea și rațiunea omului, și îmbolnăvește trupul. Importantă este și atitudinea față de post și față de mâncăruri, a celui ce se nevoiește. Sfântul Efrem amintește că mai bine este a mânca și a mulțumi Domnului, decât a te înfrâna și a judeca, pe cei ce mănâncă. În Scriptură găsim îndemnul: „Când vei mânca și te vei sătura și îți vei face case frumoase și vei trăi în ele; Când vei avea multe vite mari și mărunte și mult argint și aur și vei avea

de toate la tine, vezi să nu se mândrească inima ta și să nu uiți pe Domnul Dumnezeu-tău” (Deut. 8,12-14). De asemenea cei ce cârtesc, cei ce se răzbnă, cei ce se mânia trebuie să știe că nevoița lor nu este primită de Dumnezeu (*Everghetinos 2, 35*). Sfântul Ioan Gură de Aur, zice: „Iti merge bine? Bindecuvintează pe Dumnezeu, și binele rămâne. Îți merge rău? Bindecuvintează pe Dumnezeu, și răul se duce”. Evanghelia de azi este un îndemn la schimbarea modului de a vietui, căutând mai întâi de toate „îmbogățirea în Dumnezeu”.

Despre primejdia care îi pândește pe cei ce își pun nădejdea în averea lor aflăm din următoarea pildă: „Umblând Sfântul Nifon a văzut pe un om, pe care-l rugau mulți neputincioși, cerând de la el milostenie. Iar el nici nu se uita la dânșii. Deci, Sfântul Nifon apropiindu-se de îngerul păzitor al aceleia, i-a zis: „Spune-mi, Îngerule, oare multă avere are omul acesta?”. Zis-a Îngerul: „Bogăție multă și fără de număr are, dar este iubitor de arginți, și, pentru un ban, se îmbolnăvește de moarte, și bate pe cei ai casei lui, omorându-i prin foame și prin goliciune și silindu-i pe ei la muncă”. Zis-a Nifon: „Cu ce gând își amăgește cugetul său, ca să nu dea nimic la frații cei săraci?”. A grăit lui îngerul: „Ascultă-mă, ce-ți spun, că vine la dânșii diavolul cel întunecat și-i pune lui în gând, că va îmbătrâni și după aceea, va cădea în boală și să nu dea averea la nimeni, ca nu cumva să nu-i ajungă lui, și să se căiască, zicând-și că în zadar a împărțit averea sa la săraci,

și nu a sporit cu nimic. Iar el se supune gândului aceleia și se întunecă, nemilind pe săraci”. Apoi Îngerul i-a mai zis lui Nifon: „**Lasă-l, să-i fie lui precum crede.** Pentru că Dumnezeu nu este ispititor la rău. Și pe nimeni nu ispitește, ci fiecare se ispitește de ale sale patimi, de vreme ce ascultă de diavolul și se supune lui”. Și acestea zicând, s-a dus îngerul de la el. Iar omul după puțină vreme, a căzut în boală. Și era boala lui foarte cumplită. Deci, după ce a căzut în acea amară boală, atunci și-a dat toată averea sa la doctori și nici un folos n-a aflat de la ei, ci în și mai cumplite dureri a căzut. Și așa multe zile chinându-se, a murit și cu sufletul și cu trupul. Și s-a împlinit cu el, cuvântul spus de Proorocul David: „Iată omul care nu și-a pus pe Dumnezeu ajutorul lui, ci a nădăjduit în mulțimea bogățiilor sale.” (*Proloage. Luna August în zece zile*).

Postul Nașterii Domnului ne pregătește pentru întâmpinarea Fiului lui Dumnezeu întrupat, de aceea este de folos ca postul, să fie însoțit de spovedanie și împărtășirea cu Sfintele Taine. Sfântul Simeon Metafrastul spune că dacă și-ar topi cineva trupul cu nevoița, dar nu se mărturisește, nu are parte de mântuire, pentru că dovedește că are în sine mândria, prin care a căzut Lucifer. Scopul postului fiind unirea cu Dumnezeu, nimeni nu a ajuns la această stare, fără Sfânta Împărtășanie. Prin aceasta vom simți că Hristos Se naște în sufletul nostru, umplându-l de pace și bucurie cerească.

Amin!

Lupta împotriva patimilor presupune un efort de lungă durată și dificil al omului stăpânit de ele, de efortul de eliberare, de manifestările sau efectele lor, iar acest lucru este posibil doar prin și în Biserica lui Hristos Dumnezeu prin Sfintele Taine pe care le primim toți oamenii prin preoția universală și preoția specială.

În teologia ortodoxă nu există o opoziție între preoția universală și preoția specială. Ceea ce le leagă mai întâi și în modul cel mai înalt este sursa lor comună, adică ambele preoții își trag seva din preoția lui Hristos - Arhierul veșnic: „Numai Hristos este preot, toți ceilalți sunt preoți prin participare”. De aceea, spune Sfântul Iustin Martirul că „suntem adevăratul neam arhieresc al lui Dumnezeu, ca să aducem în tot locul (...) jertfe bineplăcute Lui și curate”.

În esență, legătura dintre preoția universală și cea harică are o singură bază și anume, raportarea la Hristos ca Arhierul veșnic, căci preoția Lui unică este izvorul oricărei preoții din Biserică. Acesta este temeiul fundamental al unirii și interdependenței dintre cele două preoții. Și ele sunt legate în cadrul Bisericii: „Este adevărat că în Hristos această legătură se transpune în viața Bisericii și ia diferite forme de mani-

festare, dar toate sunt reflexe ale temeiului și al adevărului fundamental care leagă preoția universală de preoția specială, sacramentală: Iisus Hristos”.

Nu există Euharistie fără preoție sacramentală, dar săvârșirea Euharistiei nu se justifică fără atragerea la această jertfire a împărăției preoțești. De aceea, putem spune că Euharistia este cadrul, ambianța, actul prin excelență care adună în jurul său cele două preoții, căci „este adevărat atât că Euharistia e fapta comunității sau a Bisericii, cât și că ea nu se poate săvârși fără preot, prin care lucrează Hristos”. Aceasta pentru că Hristos, rostind prin preot rugăciunea, provoacă sensibilitatea credincioșilor.

Orice creștin poate să adauge jertfe ca unul care are preoția universală, a cărei bogăție este în funcție de credința celui ce jertfește, dar Jertfa de valoare supremă”, pentru toată Biserica nu se realizează decât prin preoția specială. Astfel, harul Sfintelor Taine se împărtășește doar prin episcop sau preot.

Faptul că un episcop sau preot nu poate săvârși singur Sfânta Liturghie, în absența poporului, dovedește că Biserica este episcopul și poporul și de

Biserica suntem toți

la această totalitate teandrică a trupului Bisericii vine puterea episcopului; această putere nu este personală, ci funcțională, în funcție de Biserică - Totus Hristus. Dar puterea nu este nici a colectivității, ci este puterea ce vine de la Dumnezeu, e darul lui Dumnezeu care lucrează în Trupul Său. În aceasta se descoperă teandristul Bisericii, lucrător și străveziu în Euharistie.

Poziția preotului și episcopului pare de multe ori una foarte privilegiată în sânul comunității bisericești. Aceasta mai ales dacă reținem unele aspecte ale organizării Bisericii. Este foarte adevărat că „în preot, în episcop și în episcopat este reprezentată într-un mod recunoscut de toți, adică oficial, comunitatea bisericească (parohia, episcopia, Biserica în întregime)”. Astfel, poziția lui, care pare a fi privilegiată, îl ține legat de comunitate și tocmai această calitate nu îi permite episcopului sau preotului să se situeze în afara comunității sau deasupra ei. El e purtătorul de cuvânt a ceea ce trăiește întregul corp și ceea ce trăiește el însuși în corp. Aceasta se vede mai ales în rugăciune, în invocarea Duhului Sfânt și la aducerea jertfei și în faptul că

prin aceste acte ale lor coboară harul Tainelor în biserică, în credincioși, săvârșindu-se jertfa euharistică.

Prin lucrarea Duhului Sfânt se preface jertfa comunității în jertfa lui Hristos, care continuă să Se jertfească și să învieze tainic în ceruri, la dreapta Tatălui, ca să sfințească credincioșii, eliberându-i de egoism, deschizându-le calea spre o viață de profundă de comuniune cu Dumnezeu și cu semenii. Ofrandele ce se aduc ca lui Dumnezeu și se împart ca de la Dumnezeu primesc o semnificație și o valoare religioasă morală înaltă, ele fiind pentru credincioși nu numai o datorie, ci și o bucurie și o cinste, deoarece Biserica refuză pe cele aduse de mâini necurate. Darurile se sfințesc prin rugăciune, o rugăciune a comunității, a preotului împreună cu membrii acesteia. Ori din rugăciunea comunității nu poate lipsi jertfa lor.

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat. S-a coborât pe Sine ca să ne înălțăm noi; în timp ce El coboară, noi urcăm. Nu se poate să fie altfel decât prin firea lucrurilor căci prin Sfintele Taine devenim mădule vii ale trupului tainic al lui Hristos-Dumnezeu și moș-

tenitori ai împărăției Lui. Tainele sunt organe purtătoare sau transmițătoare ale harului din Sfânta Scriptură, căci ele se dau „spre iertarea păcatelor”, „spre sfințire”, „spre înnoirea vieții”. Astfel, scopul Tainelor este sfințirea omului, iar harul ce se revărsă din ele se numește har simțitor.

Dar pentru a primi harul simțitor omul trebuie să treacă prin cele trei Taine de inițiere, și anume prin Botez, Mirungere și Euharistie, fără de care omul nu poate să se sfințească și să intre în comuniune tainică cu Dumnezeu prin Biserica Sa: „Botezul înseamnă naștere, Mirul este un izvor de tărie și lucrare, iar Pâinea vieții și Paharul binecuvântării euharistice sunt într-adevăr mâncare și băutură. Botezul îl împacă pe om cu Dumnezeu, Sfântul Mir îi împărtășește multe daruri minunate, iar puterea Mesei euharistice îi aduce sufletului însuși Trupul și Sângele lui Hristos”.

Să ne păstrăm, deci, curați, așa cum se păstrează curate de orice profanare templele și vasele sfinte, căci nimic nu poate fi mai sfânt ca omul a cărui fire s-a unit cu Dumnezeu. Iubirea față de Hristos și față de oameni, ajută la aceasta.

Alexandra GUNARU

Ziua de 11 noiembrie este o zi aparte pentru Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad. Aceasta întrucât, în această zi îl prăznuim pe unul dintre ocrotitorii acestui Sfânt Locaș, Sfântul Mare Mucenic Mina, dimpreună cu Sfântul Maxim Mărturisitorul. Și în anul acesta, Sfântul Mare Mucenic Mina, a fost cinstit după cuviință, cu o rânduală deosebită, așa cum de altfel se cuvine să fie cinstit ocrotitorul unui locaș sfânt de închinare și rugăciune. Astfel, Duminică seara, în ajun, a fost săvârșită slujba Vecerniei cu Litie, împreună cu Utrenia Sfântului, la care a participat și Întâistătorul eparhiei noastre, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, însoțit de Părintele Arhidiacon lect. univ. dr. Tiberiu Ardelean, Inspector Eparhial și cadru didactic al Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad. Faptul că ierarhul locului participă de fiecare dată la hramul Paraclisului Facultății arată preocuparea constantă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei

Hramul Paraclisului Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad

pentru bunul mers al școlii teologice și pentru formarea duhovnicească a viitorilor preoți, care învață în această instituție de învățământ.

Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat în curtea așezământului teologic de către soborul părinților slujitori ai Paraclisului: părintele Lect. Univ. Dr. Ștefan Negreanu, Pr. Conf. Dr. Lucian Farcașiu și Pr. Lect. Dr. Ioan Lazăr - duhovnicul Facultății, și de un numeros sobor de preoți din care au făcut parte foști studenți ai Facultății, acum slujitori ai Sfințelor Altare în parohiile eparhiei noastre sau în alte eparhii. Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a fost condus în biserică, unde a participat la săvârșirea slujbei de priveghere, răspunsurile liturgice fiind date de către cele două străni formate din studenți și absolvenți ai Facultății.

La sfârșitul slujbei de priveghere, chiriarhul locului a rostit un frumos cuvânt de învățătură, care a impresionat atât prin adâncimea cugetării teologice cât și prin îndemnul de părintești deosebit de actuale care au fost adresate celor prezenți. Astfel, în introducere, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei s-a referit la lucrarea duhovnicească a Sfântului Marelui Mucenic Mina pentru regăsirea noastră spirituală, evidențind faptul că Sfântul Marele Mucenic Mina nu este doar cel care ne restituie bunurile materiale pierdute, dar

mai cu seamă ne ajută, prin mijlocirile lui, să ne regăsim sensul spiritual, de multe ori pierdut, al vieții noastre. În încheierea cuvântului său, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a apreciat în mod deosebit grija depusă de slujitorii acestui Paraclis pentru a-l înnoi permanent, acesta aflându-se acum în plină desfășurare a lucrărilor de pictură interioară, Sfântul Altar fiind aproape finalizat. A fost apreciată de asemenea grija de a înfrumuseța continuu acest sfânt locaș printr-o sfătuire continuă cu Înaltpreasfinția Sa și colaboratorii de la centrul eparhial.

Cuvântul de mulțumire adresat ierarhului a fost rostit de către Pr. Lect. Dr. Ștefan Negreanu, care a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru dragostea părintească arătată preoților slujitori ai Paraclisului, studenților și credincioșilor care se roagă împreună în acest sfânt locaș. Părintele i-a mulțumit de asemenea Întâistătorului Eparhiei arădene pentru slujire și pentru cuvântul de învățătură, adresat celor prezenți la slujba privegherii, rugându-l pe Părintele Arhiepiscop

să-i poarte atât pe preoții slujitori, pe studenții și elevii care învață în acest așezământ teologic și pe toți credincioșii care vin în acest Sfânt Locaș, în rugăciunile către Dumnezeu ale Înaltpreasfinției Sale.

Adouazi, de praznuirea Sfântului Marelui Mucenic Mina a fost săvârșit de dimineață Canonul Sfântului, urmat de Sfânta Liturghie, la care au slujit o parte din părinții profesori ai Facultății și un număr mare de absolvenți ai acestei instituții de învățământ superior, acum slujitori ai Sfințelor Altare. Cuvântul de învățătură în cadrul Dumnezeieștii Liturghii a fost rostit de către părintele lect. univ. dr. Filip Albu, sub genericul Sfântul Mare Mucenic Mina – recuperatorul sensului vieții noastre. De altfel, Preacucer-nicia Sa a aniversat în această zi 13 ani de când a fost hiro-tonit, chiar în această biserică în treapta Preoției.

Răspunsurile la Dumnezeiasca Liturghie au fost date în chip armonios de studenții teologi, grupați în două străni, coordonați de d-l profesor de muzică al Facultății de Teolo-

gie Ortodoxă, conf. univ. dr. Mircea Buta, bucurându-i prin cântarea lor pe toți cei prezenți la slujba de hram.

La sfârșitul Sfintei Liturghii au fost binecuvântate prinoasele pregătite întru cinstea Sfântului Marelui Mucenic Mina și de asemenea, a fost săvârșită Litia mică pentru profesorii Facultății și ctitorii sfântului locaș, adormiți în Domnul.

În seara sărbătoririi Sfântului Mina a fost săvârșit Acatis-tul Sfântului Marelui Mucenic, încheindu-se astfel în atmosferă de rugăciune de mulțumire și de cerere, sărbătoarea hramului Paraclisului Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad.

Suntem încredințați de faptul că Sfântul Mare Mucenic Mina, alături de Sfântul Maxim Mărturisitorul, aduce prin rugăciunile sale înaintea tronului lui Dumnezeu, daruri bogate și binecuvântate pentru Facultatea noastră, pentru studenții, masteranzii și doctoranzii ei și pentru toți ostenitorii care-i cer sprijinul și mijlocirea.

Pr. Lucian FARCAȘIU

Activitatea și grija

Este necesar ca făcând toate ce se cer de la noi, să nu le facem cu grija că reușita depinde numai de noi. Să păstrăm conștiința că toate sunt trecătoare. Cei ce se folosesc de lumea aceasta, să fie ca și cum nu s-ar folosi. Căci „trece chipul lumii acesteia” (I Corinteni 7, 31).

Sfântul Simeon nu condamnă activitatea, ci apăsarea sufletească ce o poate însoți. Să fi activ într-un chip degajat, ca o pasăre în zborul ei vesel, ca un artist fericit în înaripata lui străduință de a găsi expresia justă a ceea ce contemplă. De fapt, activitatea din iubirea față de alții și de Dumnezeu produce în suflet o stare de negrijă lumească și-l duce la desăvârșire veșnică, pe când cea din grija

egoistă de trup îl duce la pieire. Deci Domnul condamnă grija, dar nu recomandă neactivitatea. Mai mult chiar, el condamnă lenea, mai ales pe cea însoțită de grija. De aici rezultă că, deși nu trebuie să considerăm lucrurile lumii eterne, totuși trebuie să socotim că activitatea sufletului în legătură cu ele, de dragul lui Dumnezeu și al altora, e un mijloc prin care sufletul sporește în desăvârșire și ajunge la veșnicia fericită pentru care este rânduit. De altfel, și

rugăciunea este o activitate.

Ceea ce cere Domnul în fond e împlinirea unei activități cuvenite și reținerea de la cea necuvenită. Cea dintâi trebuie să o facem într-un sens cu toată grija, dar în alt sens neîngrijorați. Iar pe cea de a doua să o evităm, mai ales când o facem fără grijă, adică cu neglijență, sau cu nepăsare de mântuirea sufletului. Există deci grijă și grijă. Există deci grijă bună și grijă rea, precum există negrijă bună și negrijă rea.

(Părintele Dumitru Stăniloae, note la Sfântul Simeon Noul Teolog, Cele 225 de capete teologice și practice, în *Filocalia VI*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1977, p. 43-44)

SUNT DOAMNE COPT PENTRU CULES

Sunt Doamne copt pentru cules,
Nu că-mi sunt anii grea recoltă,
Cât mi-este inima o boltă
De crengi, cu fructul tot mai des.
Sunt Doamne copt pentru cules.

Sunt numai fructe și balsam,
Cu cât adun pe trup rugină,
Cu-atât mi-e sufletul grădină,
Și fructe-n el sunt ram de ram.
Sunt numai fructe și balsam.

Cu lacrimi sufletul îmi speli,
Ca să adun în fruct dulceată,
Să nu găsești în el nici ceață,
Nici viermi amari, nici îndoieli,
Cu lacrimi sufletul îmi speli.

Și dacă pică tot mai des
Din mine câte-o creangă frântă,
În vârfuri, sus, grădina cântă
Și-așteaptă marele cules.
Sunt Doamne copt pentru cules.

Radu Gyr

ȘTIRI

Trei ierarhi au sfințit pictura restaurată și lucrările de la biserica din Ineu

Duminica a XXV-a după Rusalii a reprezentat pentru întreaga comunitate eclesială din urbea Ineului un prilej de aleasă bucurie, datorită faptului că în mijlocul acestora au poposit trei ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române: Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

La orele dimineții au fost întâmpinați cei doi ierarhi arădeni de un ales sobor de preoți în frunte cu Preaonoratul Părinte Zaha Adrian, Protopopul Ineului. În jurul orei 9:00, cei doi ierarhi arădeni, împreună cu soborul de preoți format din: Arhid. Mircea Proteasa - consilier economic, Arhid. Tiberiu Ardelean - inspector bisericesc, Pr. Zaha Adrian, protopopul Ineului, Protosinghel Teoctist Bălana – Mănăstirea Ferede, Pr. Mocanu Sever - Parohia Ineu Traian, Pr. Belle Radu – Parohia Chereleș, Pr. Turean Dan - Parohia Ineu (preot slujitor), Pr. Alin Muntean, Pr. Groza Ștefan - Parohia Tălagiu, Pr. Culda Florin - Parohia Vasile Goldiș, Pr. Sas Radu - Parohia Agrișu Mic, Pr. Avram Florin - Parohia Prunișor, l-au întâmpinat în fața bisericii pe Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului.

Apoi s-a săvârșit, în biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Dumnezeiasca Liturghie sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit.

La momentul convenit, a urmat cuvântul de învățătură rostit de către Părintele Mitropolit, care a făcut o exegeză asupra textului evanghelic de la Luca 10, 25-37, în care a prezentat și a creionat câteva aspecte cu privire la Pilda samarineanului milostiv. Un aspect foarte important pe care l-a subliniat Părintele Mitropolit a fost acela că, trebuie să fim cu luare aminte la oamenii căzuți între tâlhari (oamenii căzuți în păcate), având datoria de a-i ridica din păcate și de a-i conduce spre „casa de oaspeți”, care este biserica. În același timp a accentuat și rolul primordial al mamelor de a educa copiii și a-i duce la Sfânta Biserică. Un alt aspect în vederea urcușului nostru duhovnicesc, este că trebuie să fim conștienți de faptul că la un moment dat va veni Hristos pe norii cerului și ne va răsplăti fiecărui pentru ceea ce am făcut în această viață. Fiind aproape de începutul Postului Nașterii Domnului suntem îndemnați cu toții să îi cercetăm pe cei bolnavi, pe cei aflați în suferință și în necaz.

A urmat apoi slujba de sfințire a lucrărilor care au fost efectuate la locașul de cult și totodată sfințirea picturii, care a fost restaurată.

Foarte mulți copii și credincioși s-au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului. La momentul potrivit, Părintele Protopop Zaha Adrian a primit o scrisoare de mulțumire pentru toată munca depusă în ogrorul Domnului, iar Părintele Turean Dan a fost hirosesit iconom. Răspunsurile liturgice au fost oferite de către Grupul „Trifon Lugojan”, condus de tânărul teolog Roz Marinel.

După otpustul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a vorbit despre sărbătorile momentelor reprezentative pentru unitatea bisericească și națională făcând un excurs istoric a ceea ce înseamnă orașul Ineu, din trecut până în prezent, la împlinirea a 150 de ani de la sfințirea bisericii parohiale, timp în care Ineu a intrat în titulatura Episcopiei Aradului împreună cu Hălmașul, mai apoi ca sufragane a Mitropoliei Banatului și în unitatea Patriarhiei Române. Prin acest eveniment de binecuvântare a lucrărilor la biserica din Ineu s-a convenit a se sărbători și împlinirea unui deceniu de la ridicarea eparhiei la rang de Arhiepiscopie, și la împlinirea unui Centenar de la Marea Unire și instaurarea Administrației românești în aceste părți de țară.

Preaonoratul Părinte Adrian Zaha, Protopopul Ineului și parohul bisericii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Ineu a rostit un cuvânt emoționant adresat întâi, Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, căruia i-a transmis cuvântul de prețuire și de aleasă mulțumire pentru faptul că a poposit astăzi în mijlocul credincioșilor din Cetatea Ineului. Mai apoi, un cuvânt cu totul special a fost adresat Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, mulțumindu-i pentru tot sprijinul acordat, binecuvântarea arhierescă de a începe lucrările de reabilitare ale bisericii și pentru toate îndemmurile pe care i le-a oferit în vederea înfrumusețării acestei biserici și creșterea duhovnicescă a credincioșilor pe care Înaltpreasfinția Sa, i-a încredințat spre păstorie. Totodată, cuvânt de prețuire a adresat Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, pentru purtarea de grijă și pentru dragostea părintească cu care înconjoară pe preoții și credincioșii din acest oraș. În semn de mulțumire și aleasă prețuire, Părintele Protopop în numele clerului și credincioșilor, le-a oferit celor trei ierarhi câte o icoană cu Sfântul Ierarh Sava Brancovici, originar de pe aceste meleaguri și care în anul 2020 împlinește 400 de ani de la naștere.

Prezență arhierescă și sfințire de capelă mortuară în Parohia Felnac

În după amiaza zilei de sâmbătă, 9 noiembrie 2019, credincioșii din Parohia Felnac, Protopopiatul Arad, au avut bucuria de a-l primi în mijlocul lor pe Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care a răspuns invitației preotului paroh Petrică-Stelian Ungur, pentru a participa la hramul parohiei și a sfinți capela mortuară din localitate.

La sosire Chiriarchul arădean, a fost întâmpinat în fața bisericii de către Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, împreună cu un ales sobor de preoți și arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, precum și de numeroși credincioși alături de copii, îmbrăcați în frumoasele straie populare, specifice zonei. În cadrul acestui eveniment, a avut loc și întrunirea preoților aparținători cercului pastoral misionar numărul 5 Vinga, coordonat de către părintele Horia Ștefan de la Parohia Secusigiu.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, înconjurat de soborul de preoți, a săvârșit Slujba Vecerniei, în biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. În cadrul slujbei Vecerniei, a avut

loc „sfințirea colacului” de către preoții prezenți, un vechi ritual al locului, fiind de față și nașii rugii de anul acesta, precum și nașii de anul viitor care au luat o parte din colacul tăiat.

După slujba Vecerniei, Chiriarchul a oficiat slujba de sfințire a Capelei mortuare ridicată prin grija autorităților locale. În încheiere Părintele paroh Petrică-Stelian Ungur, a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru faptul că a răspuns invitației de a poposi în mijlocul credincioșilor parohiei Felnac, tuturor preoților prezenți, autorităților locale și centrale, nașilor bisericii, credincioșilor și tuturor celor ce s-au implicat în organizarea acestei zile de sărbătoare a parohiei.

Sfinții Arhangheli prăznuiți la Mănăstirea Roșia

În ziua prăznuirii Soborului Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil la mănăstirea din satul Roșia, Protopopiatul Sebiș, sărbătoarea de intensă trăire spirituală a fost încununată de poposirea aici a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. Chiriarchul arădean a fost întâmpinat în fața bisericii de Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, care a rostit un cuvânt de întâmpinare și de numeroși credincioși.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei în biserica mănăstirii, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, Arhid. Ardelean Tiberiu, inspector eparhial, Pr. Pop Gheorghe Cristian de la Parohia Revetiș, Pr. Gașpar Florin de la Parohia Cărand, Pr. Dărau Ioan, Pr. Zbârcea Vasile, Pr. Petcuț Tuțu, Pr. Stan Gheorghe Stănel, Pr. Ilieș Teodor și Diaconul Moț Aurelian Iulian.

În cuvântul de învățătură Chiriarchul a vorbit despre „Soborul îngeresc și neamul omenesc” (pe baza citirilor scripturistice ale sărbătorii: Evr. 2; Lc. 10 și textul Axionului liturgic), subliniind legătura dintre lumea văzută și cea nevăzută, insistând asupra cuvintelor Apostolului „ce este omul... că L-ai micșorat pe el cu puțin față de îngeri...”, în consecință, lumea material are menirea de a tinde spre cele înalte, spre câștigarea valorilor veșnice. Este deci îndemnat a lua aminte la viețuirea îngerescă, având pilda și ajutorul îngerilor în ferirea de rău și urmarea binelui, arhangheli pomeniți astăzi și îngerii păzitori fiind mereu aproape.

Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți teologi și de corul Bisericii Ortodoxe din Dieci.

La finalul Sfintei Liturghii, Preaonoratul Părinte Protopop Botea Alexandru a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru acest popas duhovnicesc în mijlocul obștii monahale de maici, precum și tuturor pelerinilor veniți în număr mare la hramul sfintei mănăstiri.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.